

פרשת תרומה - שמות פ' כה

(י) וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְנֹזְעֵי אַרְכּוֹ וְאֲמֹתָ וְנֹזְעֵי רֹזָבּוֹ וְאֲמֹתָ וְנֹזְעֵי קַמָּתוֹ:

....

(טז) וְנָתַתָּ אֶל הָאָרֶץ אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ:

רש"י: ונתת אל הארץ - כמו בארון: העדות - המורה שהיא לעדות ציני וציניכם שצוימי אחכם מצות הכתובות בה:

....

(כא) וְנָתַתָּ אֶת הַכִּפֹּרֶת עַל הָאָרֶץ מִלְמַעְלָה וְאֶל הָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ:

רש"י: ואל הארץ נתן את העדות - לא ידעתי למה נכלל, שהרי כבר נאמר ונתת אל הארון את העדות? יש לומר שכל ללמד שצדודו ארון לבדו בלא כפרת יתן מחלה העדות למוכו ואח"כ יתן את הכפרת עליו. וכן מצינו כשהקים את המשכן נא' (שמות מ) ויתן את העדות אל הארון ואח"כ יתן את הכפרת על הארון מלמעלה:

למה לא פ' פסוק אחד עבור התורה, ופסוק השני עבור הלוחות?

פרשת פקודי - שמות פ' מ'

(כ) וַיִּקְחוּ וַיִּתְּנוּ אֶת הָעֵדֻת אֶל הָאָרֶץ וַיִּשֶׂם אֶת הַבָּרִים עַל הָאָרֶץ וַיִּתֵּן אֶת הַכִּפֹּרֶת עַל הָאָרֶץ מִלְמַעְלָה:

רש"י: את העדות - הלוחות:

לכאורה סתירה למה עכ' בפרשת תרומה?

פרשת וילך - דברים פ' לא

(ט) וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנִּשְׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ד' וְאֶל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:

....

(כה) וַיִּצֹ מֹשֶׁה אֶת הַלְוִיִּם נְשֵׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית ד' לֵאמֹר:

(כו) לָקַחוּ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְשִׁמַּתֶּם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית ד' אֶל־דִּיכֶם וְהָיָה שֵׁם בְּךָ לְעֵד:

רש"י: מלד ארון ברית ה' - נחלקו בו חכמי ישראל בצנצא במרא, יש מהם אומרים דף היה בולט מן הארון מצחוץ ושם היה מונח, ויש אומרים מלד הלוחות היה מונח במחוץ הארון:

סתירה ג' למה לא עכ' רש"י בפ' תרומה?

התשובה כתובה ברש"י סוף פ' משפטים, כ"ב פסוקים לפני הפסוק בפ' תרומה:

פרשת משפטים - שמות פ' כד

(יב) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה עֲלֶה אֵלַי הִקְרָה וְהָיָה שֵׁם וְאֶתְּנָה לָךְ אֶת לְוִיֹּת הָאָדָם וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם:

רש"י: את לחם האזן והמורה והמורה אשר כתבתי להורותם - כל מצי"ג מצות בכלל עשרת הדברות הן. ורצינו סעדיה פירש באזהרות שיסד לכל דבור ודבור מצות המלויות בו:

מסכת תמיד פרק ד

(א) לא היו כופתין את הטלה, אלא מעקדין אותו.... השוחט, עומד במזרח ופניו למערב. של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה. של בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית.... הלכו ונתנום מחצי הכבש ולמטה במערבו, ומלחום. וירדו ובאו להם ללשכת הגזית, לקרות את שמע:

המפרש ("רש"י") על תמיד: ולאחר ק"ש יקטירו את הקטורת. והכי נכון הדבר שיתפללו קודם שיקטירו שום הקטר ויעל קרבנם לריח ניחוח.

תפארת ישראל [סג] לקרות את שמע - והקשה רבינו צאנז שצד למה לא קראו קריאת שמע בעזרה, ונראה לפע"ד משום דאחר הק"ש התפללו מיד כריש פ"ה, וצגזית שעוסקים שם בתורה, צטוח טפי שתקובל תפלתם שיתפללו קודם שיקטירו ויקריצו הקרבנות, דצמקום רנה שם תהא תפלה, ואח"כ ה' שער ציון מכל משכנות יעקב [כצרכות ח. ומגילה כח.] להבי קרא גם קריאת שמע שם. ואח"כ הגאון מהר"ם אלעזר זצוק"ל, כתב בצפ"ר כי דמה"ט נ' שלא יאמר פ' הקטורת ופ' שאר הקרבנות קודם שיקרא ק"ש ותפלל, ולכ"פ יקרא שמע תחלה דהוא ק"ש דר"י הנשיא, עכ"ל דר"ל דר"ל צלמא פ' התמיד שאומרים תחלה שהוא נגד דם התמיד (כמג"א א' סק"צ), והרי שחטוהו קודם התפלה, משא"כ הקטורת אף שהוקטרה צין דם לאצרים, וא"כ ה"נ היה ראוי צוה"ז לאומרו צין פ' התמיד שהוא נגד דם התמיד, וצין השמונה עשרה שהוא נגד הקרבת האצרים, עכ"פ שאני ציהמ"ק, דעכ"פ התפללו מקודם, וכ"כ בשאר קרבנות:

תמיד פרק ה מ"א

אמר להם הממנה, ברכו ברכה אחת, והן ברכו. קראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר, ברכו את העם שלש ברכות, אמת ויציב, ועבודה, וברכת כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא:

פירוש המשניות לרמב"ם פירוש המשניות - מסכת תמיד פרק ה משנה א
אמר להם הממנה ברכו ברכה אחת והן כו' - כבר נתבאר בגמרא ברכות (דף יא:) שהצרכה הזאת שהיו מצרכין תחילה היא אהבת עולם. ואחר כך בעלות השמש כלו' צהחפשות האור, מצרכין יוצר אור לפי שסדר ברכות אין מעכב כמו שנתבאר שם. ומה שהיו קורין עשרת הדברות ככל יוס לפי שהם יסוד המצוות ומחילתן. וכבר אמרו, צגצולים צקשו לומר כן אלא שכבר צטלוס מפני תרעומת המינים. ולא ציאר הצצלי מה היא תרעומת המינים, אלא שנתבאר בתחילת ברכות צירושלמי ואמרו צדין היה שקורין עשרת הדברות ככל יוס ויוס אלא מפני מה אין קורין אותם מפני המינים שלא יהיו אומרים אלו לצדס ניתנו למשה מסיני. וכבר קצענו מאמר זה צהלכות ירושלמי שחיצרו. אח"כ אמר שהם מצרכין את העם שלש ברכות שהם אמת ויציב, ורצה, [ומודים], ושים שלום, לפי שכולן תפלה על ישראל ועליהם אמרו וצרכו את העם וכל זה היה בלשכת הגזית, אצל ברכת כהנים הידועה והיא יצרכך ה' הרי היא נאמרה על מעלות האולם אחר גמר עבודת התמיד כמו שיתבאר צפרק שאחר זה. וכבר ציארנו צסוף סוכה (דף נו:) שצכל יוס צצת היה נכנס המשמר לעבודה ויוצא משמר שעבר וכבר ציארנו בגמרא ברכות (דף יב.) ההלכה הזאת צעלמה ואמור משמר היוצא אומר למשמר הנכנס מי ששכן שמו צצית הזה הוא ישכון ציניכם אהבה ואחיה ושלוש וריעות:

ירושלמי ברכות פ"ק הלכה ה'
מפני מה קורין שתי פרשיות הללו בכל יום? ר' לוי ור' סימון. ר' סימון אמר מפני
שכתוב בהן שכיבה וקימה, ר' לוי אמר מפני שעשרת הדברות כלולין בהן.
אנכי ה' אלקיך - שמוע ישראל ד' אלקינו.

לא יהיה לך אלהים אחרים על פני - ד' אוזר.

לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא - ואהבת את ה' אלקיך. מאן דרחים מלכא לא
משתבע בשמיה ומשקר.

זכור את יום השבת לקדשו - למען תזכרו. ר' אומר זו מצות שבת שהיא שקולה כנגד
כל מצותיה של תורה, דכת' זאת שבת קדשך הודעת להם, ומצות וחוקים ותורה צוית
[להם ביד משה עבדך] (נחמי' ט יד) להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה.

כבד את אביך ואת אמך - למען ירבו ימיכם וימי בניכם.

לא תרצח - ואבדתם מהרה, מאן דקטיל מתקטיל.

לא תנאף - לא תתורו אוזרי לבבכם ואוזרי עיניכם. א"ר לוי ליבא ועינא תרין
סרסורין דחטאה דכתיב 'תנה בני לבך לי, ועיניך דרכי תרצנה [תצננה]' (משלי כג כו
ועיי'ש פסוקים כו-כח) אמר הקב"ה אי יהבת לי לבך ועיניך, אנא ידע דאת לי.

לא תגנוב - ואספת דגנך - ולא דגנו של חבירך.

לא תענה ברעך עד שקר - אני ה' אלקיכם, וכתוב וה' אלקים אמת. מהו אמת? אמר
רבי אבון שהוא אלקים חיים ומלך עולם. אמר רבי לוי אמר הקב"ה אם העדת לחבירך
עדות שקר מעלה אני עליך כאלו העדת עלי שלא בראתי שמים וארץ.

לא תחמוד בית רעך - וכתבתם על מזוזות ביתך, ביתך ולא בית חבירך:

תמן תנינן, אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והן בירכו. מה בירכו? רב מתנא אמר
בשם שמואל זו ברכת תורה [כלו' אהבה רבה - מהר"א פולדא]. וקראו עשרת הדברים, שמע,
והיה אם שמוע, ויאמר. רבי אמי בשם ר"ל, זאת אומרת שאין הברכות מעכבות. אמר
ר' בא, אין מן הדא לית את ש"מ כלום, שעשרת הדברות הן הן גופה של שמע. דרב
מתנא ור' שמואל בר נחמן תרוויהון אמרי בדין היה שיהיו קורין עשרת הדברות בכל
יום, ומפני מה אין קורין אותן מפני טענות המינין שלא יהו אומרים אלו לבדן ניתנו
לו למשה בסיני.

דרשת תורת ה' תמימה להרמב"ן ז"ל

והנה יאמין כי האלקים הוא יחיד, ופועל, יכול, יודע, ומשגיח, והוא ראוי לעובדו
לבדו, לא לאחרים עמו, כי אין צריך עמו לעזר אחרים. וכיון שכן עוד אתה חייב לתת
כבוד לשמו, וזהו לא תשא. ועוד אתה צריך לעשות מעשה באמונתך בחדוש והוא
שתשבות בשבת כדי לאמת מה שידעת במעשה, כי הידיעה והמעשה צריכים
לשלמות, והאדם צריך להאמין האמת במחשבה, להודיעו בדבור, ולאמת אותו
במעשיו בגופו. ולפיכך אמרו רבותינו ז"ל ששבת וע"ז שקולין כנגד כל המצות, מפני
שהיא מורה על חדוש העולם ובו אדם מודה לבוראו.

ועכשיו נשלם כל מה שנצטוו האדם באמונתו באלקות, וחזר ופירש אותו בדברים
הגופניים, והתחיל מן האב, כי כאשר אנכי מצוך לכבד הבורא הראשון ית', כן אני
מצוך לתת כבוד לבורא שני הממציאך, והם האב והאם. ואומר בזה למען יאריכון
ימך, מפני שהיא מצוה בתחתונים וצריכה שכר, כי המצוה בבורא אמונתו היא - אינו
צריך טעם להאמין האמת. ועוד כי דבר ברור שידעת הקל-תזכה הנפש ותגרום
קיומה לעד, והכפירה בו מאבדת הנפש, כמו שאמר בעבוד זולתו 'קל-קנא פוקד עון
וגו'. לא תרצח ולא תנאף ולא תגנוב ולא תענה ולא תחמוד ולא תתאוה, השלמת כל

מצוה שבין אדם לחברו, שהוא כלל כמו ואהבת לרעך כמוך:

~*~*~*~*~*~*~*~*~*

קבלת עול מצות

קבלת עול מצות:

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ד' אלדיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר ארצכם בעתו... ואכלת ושבעת: תרגום אונקלוס: ויהי אם קבלא תקבלון לפקודי די אנא מפקד יתכון יומא דין....

קייחת הכהנים

פ' צו ויקרא ח כג

וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מִשָּׁה מִדָּמּוֹ וַיִּתֵּן עַל תְּנוּקָה אֶזְנָא אַהֲרֹן הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן יְדוֹ הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן רִגְלֹ הַיִּמְנִית:

טהרת המצורע

פ' תצוה שמות כט כ - הצווי

וַיִּשְׁחָט אֶת הָאֵיל וְלָקַחַת מִדָּמּוֹ וַנִּתְּתָהּ עַל תְּנוּקָה אֶזְנָא אַהֲרֹן וְעַל תְּנוּקָה אֶזְנָא בְּנֵי הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן יְדֵם הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן רִגְלֵם הַיִּמְנִית וְזָרְקָתָ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: 'על תנוך אזן אהרן ועל תנוך אזן בניו הימנית' - ולא 'על תנוך אזן אהרן ובניו הימנית' דומיא ל בהן ידם ובהן רגלם!

פ' מצורע ויקרא יד יד

וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וַנִּתֵּן הַכֹּהֵן עַל תְּנוּקָה אֶזְנָא הַמִּטְהַר הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן יְדוֹ הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן רִגְלֵ הַיִּמְנִית:

שם כה (אם דל הוא...)

וַיִּשְׁחָט אֶת כֶּבֶשׂ הָאֵשֶׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וַנִּתֵּן עַל תְּנוּקָה אֶזְנָא הַמִּטְהַר הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן יְדוֹ הַיִּמְנִית וְעַל בֶּהֱן רִגְלֵ הַיִּמְנִית:

~*~*~*~*~*~*~*~*~*